

הקשר בין מבנה המשפחה ודפוסייה לבין ההסתגלות הפסיכולוגית להגירה לישראל – גילה מרקוביץקי והדס דורון

תקציר

מחקר זה בדק את הקשר בין מבנה המשפחה (זוג הורים – עם ובלי דור הסבים ; חד-הורי – עם ובלי דור הסבים) ודפוסי המשפחה (חלוקת התפקידים, נטל קבלת ההחלטות ואיכות הנישואים) לבין ההסתגלות הפסיכולוגית של העולים. ההסתגלות הפסיכולוגית נבחנה במחקר זה בממדים של רווחה אישית, שביעות רצון ורגשות. המדגם כלל 236 עולים חדשים – 112 מחבר העמים ו-124 מאתיופיה – שהגיעו לארץ בעשור האחרון (בין השנים 1990–2001) ואשר התגוררו בזמן המחקר בצפון הארץ. הנבדקים נדגמו מתוך רשימות העולים הקיימות במרכזי התרבות השכונתיים. השאלונים, שנכתבו בשפת האם של הנבדקים (אמהרית או רוסית), מולאו על ידי סוקרים בבתי הנבדקים. הממצאים מלמדים כי המבנה הזוגי מסתגל טוב יותר ממבני המשפחה האחרים. במבנה החד-הורי נמצא שיעור ההסתגלות הנמוך ביותר. נוכחות של דור הסבים נמצאה תורמת למשפחה החד-הורית אך מפחיתה את הסתגלות הזוג. מבין המנבאים השונים נמצא כי ההשפעה הרבה ביותר היא של נטל קבלת ההחלטות במשפחה, אשר משפיע באופן שלילי על ההסתגלות הפסיכולוגית. איכות הנישואים נמצאה בעלת השפעה חיובית על ההסתגלות הפסיכולוגית. הדיון מתייחס לחוסן המשפחתי בקרב עולים, ומדגיש את הקשיים הייחודיים של המבנה המשפחתי החד-הורי.

מילות מפתח: מבנה משפחתי, דפוס משפחתי, הסתגלות פסיכולוגית, הגירה